

“Uluslararası Sempozyum: Mecazdan
Hakîkate Aşk –Aşk Konulu Teorik ve
Pratik Temelli Disiplinler Arası
Çalışmalar-”
24-26 Aralık 2021, ÇANAKKALE

Çanakkale Onsek Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü tarafından müşterek bir çalışmayla hazırlanan “Uluslararası Sempozyum: Mecazdan Hakîkate Aşk” –Aşk Konulu Teorik ve Pratik Temelli Disiplinler Arası Çalışmalar” başlıklı bilimsel toplantı 24-26 Aralık 2021 tarihinde gerçekleşti. Uluslararası bilimsel toplantının dili Türkçe, Arapça, İngilizce ve Almanca olarak belirlenmiştir. Sempozyumun birinci ve ikinci günleri Çanakkale Üniversitesi tarafından çevrimiçi olarak üç gün süresince yapılmıştır. İlmi toplantıda, yirmiden fazla İlahiyat Fakültesi dışından akademisyenin katılımıyla, toplamda kapanış oturumu ile birlikte altmış iki tebliğ sunulmuştur.

Sempozyumun birinci günü dört oturumdan oluşmuştur. Sempozyum, Dr. Öğr. Üyesi Arif Edip Aksoy’un “Bana seni gerek seni” şiirini okuması ve selamlama konuşmalarını yapması planlanan kişilerin isimlerini zikretmiştir. Ardından aşkla ilgili bazı açıklamalarda bulunmuştur. Aşkın tanımı, sevginin tanımı, etimolojik bilgiler ve insanın aşkla irtibatını içeren konuşmasının bir kısmı şu şekildedir; “Şiddetli ve aşırı sevgi; bir kimsenin kendisini tamamen sevdiğine adanması, sevgilisinden başkasını görmeyecek kadar ona düşkün olması” anlamına gelen aşk, bir kişi ya da bir nesneye tutkuyla yönelişi ve sevmeyi belirten bir kelimedir. Sarmaşık anlamına gelen aşaka’dan türetildiği kabul edilir. Bunun nedeni tıpkı sarmaşığın kuşattığı ağacın suyunu emmesi, onu soldurup zayıflatması ve bazen de kurutmasında olduğu gibi aşırı sevginin de âşığın ilgisini mâşukundan başkasından kesmesi, onu sarartıp soldurması ve hatta öldürmesidir. İnsan dünyasıyla ilgilenen, teorik ve pratik açıdan insanı anlamaya yönelik hiçbir akım ve bilimsel faaliyet aşka karşı kayıtsız kalmamıştır. Bu sebeple aşkın insan dünyasıyla ilgili temel fenomenlerden birisi olduğunu söylemek mümkündür. Zira insan ne sırf maddeye dayalı bir varlıktır, ne sırf olaylar arasındaki sebep-sonuç ilişkisine göre konum alan rasyonel bir canlıdır. Aksine insanın tinsel bir

boyutu, duygusal bir yönü, dış dünyasını çoğu zaman egemenliği altına alan bir iç dünyası vardır. Bu sebeple insanın mânevî tarafının rasyonel tarafına çoğu zaman üstün geldiğini söyleyebiliriz.”

Sempozyumun başında selâmlama konuşmaları, 09:30-10:00 saatlerinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nimetullah Akın, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sedat Murat, Üsküdar Üniversitesi Üst Yönetim Kurulu Başkanı ve Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, Çanakkale Valisi İlhami Aktaş tarafından gerçekleştirildi.

Açılış Tebliği'nin oturum başkanlığını Prof. Dr. Ahmet Nedim Serinsu üstlendi. İlk tebliğ Prof. Dr. Mehmet Demirci, “Aşkın Dinamizmi” başlığı altında anlatılmıştır. Bildirideki bu dinamik düşünce “Biz sevdik âşık olduk sevildik mâşuk olduk/Her dem yeni doğarız bizden kim usanası” diyen Yunus Emre'nin şiirleriyle zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca Cemâlnur Sargut “Hakikati Aşk ile Görmek” ve Prof. Dr. Mahmud Erol Kılıç “Aşk Bilgidir” başlıklı açılış konuşmalarını sunmuştur.

Birinci oturum Prof. Dr. Ahmet Ünver'in başkanlığında gerçekleştirildi. Sempozyumun temasında disiplinler arası yaklaşım bulunmaktadır. Bu nedenle bu oturumda farklı disiplinlere dair bilgiler verilmiştir. Bu oturum, Eğitim bilimleri ve Tıp-sağlık bilimlerinde aşk yaklaşımlarına kadar beş tebliğten oluşmaktadır. İlk tebliğ Doç. Dr. Gürkan Ergen'in “Eğitim ve Değerler Bakımından Sevgi/Muhabet, Aşk ve İdrak” adlı başlığı altında gerçekleşmiştir. Bu sunumdan “Beşeri hisler, Rabbinin fitratına yerleştirdiği bir cevher, bir nur olan sevgiyle bütünleştirme neticesinde insanın imanına, kulluğuna ve ihsan edilen tüm diğer nimetlere dair şükür ve hamd ile sürekli artan şuur ve idrakte Rabbine yönelmesiyle Hakiki/İlâhî Aşk'a mazhar olur. Şuur ve idrak arttıkça hakiki aşk, Hakk Aşk, İlâhî Aşk tarifi imkânsız derinlikler kazanır böyle bir Aşk'a mazhar olmuş bir insan ise kendini kaybetmez aksine kendini bulur,” sonucu çıkarılmaktadır. Muhammed Vural “Modern Öncesi İslam Tıbbında Aşk Hastalığı: Humoral Patoloji İçin Uç Bir Vaka”, Prof. Dr. Süheyla Ünal “Aşkın Halleri”, Prof. Dr. Metehan Uzun “Suyla Gelen Güven ve Sevgi; Oksitosin ve Vazopressin”, ve son olarak Dr. Öğr. Üyesi Lokman Koral, Prof. Dr. Yalçın Çırak'ın hazırladığı “COVID-19 Salgını Sırasında Meme Kanseri Hastalarında Kanser Nüksetme Korkusu ile Manevi İyilik Hali Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi” adlı tebliği ve Dr. Öğr. Üyesi Lokman Koral'ın sunmasıyla bu oturum tamamlanmıştır.

İkinci oturum Prof. Dr. Tevhit Ayengin başkanlığında gerçekleşmiştir. Bu oturumdaki temel disiplin, Arap dili ve belâgatında aşk konusu altında toplanmıştır. Beş tebliğden oluşmaktadır. Prof. Dr. Ramazan Demir Abdülvehhâb Mutâvî'in “Seven/Sevilen Fakir Değildir” Adlı Hikâyesinin Değerlendirilmesi,” Doç. Dr. Mehmet Yılmaz “Eski Arap Şiirinde ‘Uzra Türü Aşk (Bîşr ve Hind Örneği),” Dr. Öğr. Üyesi Orhan İyışenyürek “Aşk ve Aşkın Mertebelerini İfade Eden Arapça Kelimeler”, Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kayapınar ve Öğr. Gör Ahmed Hilal'in ortak hazırladığı tebliğ “Arap Darb-ı Mesellerinde Aşk” Dr. Öğr. Üyesi

Mustafa Kayapınar tarafından sunulmuştur. Son olarak Arş. Gör. Mehmet Akıncı'nın "Ebü't-Tayyib Muhammed b. Ahmed b. İshâk b. Yahyâ el-Veşşâ' el-'Arabî'nin *Kitâbü'l-Müveşşâ (ez-Zarf ve'z-zurefâ)*" İsimli Eserinde Aşk" adlı tebliğiyle ikinci oturum tamamlanmıştır.

Üçüncü oturum Doç. Dr. Selahattin Aktı başkanlığında gerçekleşti. Bu oturumda, İslam Felsefesinde aşk disiplini üzerine dört tebliğ sunuldu. Birinci tebliğ Öğr. Gör. Hasan Özdemir'in "Yunus Nebi' den Yunus'a Aşk" isimli sunumudur. Bu tebliğde "İnsanlık tarihi, Sokrates'ten Yunus' a her düşünen; gerçek sevgiyi, arar durur. Aşk için yaşanır, aşk için ölünür. Sevmek ve sevilmek herkesin hakkıdır. Kimine nasip olur, kimine olmaz. İlk Neden' den nedenlilere, İlk Yaratıcı'dan yaratılmışlara, Gerçek Bir'den çokluğa, duyuların algı alanından aklın algı alanına ve Gerçek Bir'den zıtlar dünyasındaki savaşı, sevginin etkinliğinden yararlanarak toplumsal sorunlarımıza çözümler getirmeye çalışılmıştır. Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Özkan "İhvân-ı Safâ'da Aşk ve Ahlâk İlişkisi", Arş. Gör. Dr. Hikmet Şavluk "Mu'tezile'de Muhabbet Kavramı: Zemahşeri'nin *el-Keşşâf* Adlı Eseri Bağlamında Bir İnceleme" isimli tebliğler gerçekleştirilmiştir. Bu tebliğde Mu'tezili bir müfessir olan Zemahşeri'nin Keşşâf adlı eserinde muhabbet kavramını nasıl ele aldığını ve yorumunun arka planında yatan kelâmî izahlar ele alınmaya çalışıldı. Son olarak Arş. Gör. Yusuf İzzettin Aktaş "Aşk'ın Ahlâkı Olur Mu? Hilmi Ziya Ülken'de Aşk Ahlâkı" adlı tebliğini sunmuştur.

Dördüncü oturum, Dr. Öğr. Üyesi Arif Edip Aksoy başkanlığında gerçekleşti. İlk tebliğ Doç. Dr. Hamit Arbaş "İran-İslam Minyatürlerinde Aşk: Leylâ ile Mecnûn'a Ait İki Minyatür" tarafından yapıldı. Dr. Öğr. Üyesi Sema Özdemir "Hakikatin İdrakinde Doğru Bir Dinleme Biçiminin Önemi: Aşk, Kelâm ve Semâ" başlıklı sunumu gerçekleştirdi. Bu tebliğde İbnü'l-Arabî düşüncesinde yaratmanın temelindeki bu üç kavram yani aşk, kelâm ve semâ arasındaki ilişkiden bahsedilmiş, özellikle de doğru bir duyma ve dinleme biçiminin hakikatin idrakinde ne derece mühim bir yer taşıdığı üzerinde durulmuştur. Arş. Gör. Mustafa Başkan Deylemî'nin Atfû'l-Elifî Bağlamında Erken Dönem Tasavvufta Aşk Tasavvuru" adlı sunumu yapmıştır. Bu sunumun amacı Deylemî'nin muhabbet-aşk alanındaki özgün düşüncelerini muhabbet makamları ve dereceleri çerçevesinde tespit etmek ve özelde sûfi düşüncesine, genelde de aşk literatürüne katkılarını ortaya koymaktır. Öğr. Gör. Talha Sert "Fenâdan Bekâya Aşkın Kâmil Temsili "Yunus Emre", ve son olarak Dr. Öğr. Üyesi Arif Edip Aksoy "Vatan Aşığı Mehmed Akif Ersoy Hak Aşığı Yunus Emre'nin Hangi Şiirlerini Terennüm Ederdi? Bu Şiirlerin Yunus Emre Divanı Nüshalarındaki Yeri" adlı tebliğini gerçekleştirmiş ve bu oturum sona ermiştir.

Sempozyumun ikinci gününde 7 oturum gerçekleşmiştir. Birinci oturum, Doç. Dr. Nur Ahmet Kurban başkanlığında gerçekleşti. Birinci tebliğ Arş. Gör. Dr. Ahmet Kara "Kaygusuz Abdal'ın Şiirlerinde Hakiki Aşk" adı altında ele alındı. Bu tebliğde Kaygusuz'un yaşamı, konumu ve yola bakışıyla tamamen bir fedakârlık ve adanmışlık hikâyesidir. Kaygusuz Abdal şiirleri bu çalışmada

hakiki aşk kavramı üzerinden değerlendirilmiş şiirlerinden örnekler verilerek açıklanmaya gayret edilmiştir. İkinci tebliğ Öğr. Gör. Dr. Nihan Abir “Aşka Dair: Servet-i Fünûn Döneminin Aşk Anlayışı Nasıl Şekillendi?” adıyla gerçekleşmiştir. Bu tebliğde “Âşıklar”, “Asıl Âşıklar”, “Metresler”, “Flörtler”, “Kâr ve Zarar”, “Kıskançlık” ana başlıklarından oluşan “Aşka Dair” adlı yazı dizisi içerik olarak incelenmiş ve Mehmet Rauf’un aktardıkları yorumlanmıştır. Üçüncü tebliğ Dr. N. Hilal Akman “Emine İşinsu’nun *Küçük Dünya* Romanında İlahî Aşk’a Varan Bir Arayış Yolculuğu” ismiyle sunuldu. Psikolojik ve tasavvufi öğeler barındıran romanla ilgili bu sunumda amaç kurgusal arka plan eşliğinde kahramanın kapısını açtığı mistik dünya ve bu dünyadaki “şeyh, mürit, cezbe, zikir, ilâhî aşk” gibi tasavvufi kavramları tespit etmek ve incelemektir. Tematik bir metotla öncelikle tasavvuf kavramları üzerinde durulmuş ve bu kavramların olay örgüsündeki işlevi, alıntularla gösterilerek izah edilmiştir. Son tebliğ Dr. Öğr. Üyesi M. Arif Erzen “Rûhî Merhaleleri ve Maddî Engelleriyle “Aşk”: Son Menzil ve Çılgın Gibi Romanlarında Aşk Fikri” başlığıyla gerçekleşmiş ve birinci oturum sonlanmıştır.

İkinci oturum Dr. Öğr. Üyesi Osman Murat Deniz başkanlığında gerçekleşti. İlk olarak Dr. Öğr. Üyesi Mehdi Cengiz “Edebiyattan Felsefeye İslam Düşüncesinde Aşk” isimli tebliğini sunmuştur. Daha sonra Dr. Öğr. Üyesi Elif Hasret Kumcu “Yeni Platonculuk Akımında Aşk Kavramı ile Tasavvuftaki Aşk Kavramı Üzerine İnceleme”, Dr. Öğr. Üyesi Abdulvehap Erin “Risâle-i Nûr ve Allah, Kâinat, İnsan İlişkinin Aşk Bağlamında Yorumu” ve son olarak Şükran Koçak, Dr. Öğr. Üyesi Murat Keklik’in birlikte hazırladığı “Erzurumlu İbrahim Hakkı *Dîvân*’ında Mecazdan Hakikate Aşk” tebliği Şükran Koçak hanımefendi’nin sunmasıyla bu oturumda tamamlanmış oldu.

Üçüncü oturum Doç. Dr. Ümit Eker başkanlığında gerçekleşti. İlk tebliğ Prof. Dr. Ahmet Arı “Divan Edebiyatında Aşk-Ateş İlişkisi ve Bununun Şeyh Galib’teki Tezahürü” başlıklı tebliğle başladı. Ardından Doç. Dr. Nezaket Memmedli “Fuzuli’nin “Leyla ve Mecnun” Eserinde Mecazdan Hakikat’e Giden Yol” ve Dr. Öğr. Üyesi Nazım Çınar “Mecâzî Aşk’tan İlahî Aşka Giden Bir Aşk Hikâyesi; Mem û Zin” isimli tebliğlerini gerçekleştirdiler. “Mecâzî Aşk’tan İlahî Aşka Giden Bir Aşk Hikâyesi; *Mem û Zin*” adlı tebliğde Ahmed-i Hânî’nin *Mem û Zin* isimli eserinden istifade ederek mecâzî aşkın ilâhî aşka dönüştüğüne tanıklık ettik. Son olarak tebliğ yapacak olan Dr. Fariz Halilli, Shehla Halilli’nin “Kara bağın Halveti Hangahları” adlı tebliğ gerçekleştirememiştir.

Dördüncü oturum Dr. Öğr. Üyesi Arif Edip Aksoy başkanlığında gerçekleşmiştir. İlk tebliğ Doç. Dr. Zeliha Öteleş “Sûfî Şiirinde Tanrının Kadın Olarak Tasavvuru” isimli tebliği gerçekleştirmiştir. Bu çalışmanın amacı, sûfî şâirler tarafından geleneksel formların dışına çıkılarak Tanrının Kadın olarak tasavvur edilmesinin, İslam düşüncesinde nasıl mâkes bulduğunu aktarmaya çalışmaktır. İbnü’l-Fârız ile birlikte sûfî şiirin Klasik dönemlerden modern dönemlere kadının tanrısal olarak tasavvurunun ne şekilde aktarıldığının izini sürmek, yine bu çalışmanın satır aralarında yer verilecek başlıklardandır. Daha sonra Doç. Dr.

Sema Noyan “Sâmiha Ayverdi’nin *Dile Gelen Taş* Adlı Mensur Şiir Kitabında Mecazdan Hakikate Aşkın Dili” isimli tebliğini sunmuştur. Doç. Dr. Mehmet Halil Erzen, Dr. Öğr. Üyesi Ruken Karaduman hanımefendinin sunacak olduğu “Aşk ve Macera Konulu Mesnevilerde Zamana Dair Sanatsal Kullanımlar ve Bu Kullanımların İşlevleri” isimli sunumu anlatmış daha sonra kendisinin anlatacağı olduğu “Aşk ve Ayrılık Bağlamında Mesnevilerde Mekân Olgusu” isimli tebliğini anlatmıştır. Bu sunumda Süheyl ü Nevbahar, Vâmık- u Azrâ, Leylâ vü Mecnûn, Cemşîd-ü Hürşîd, Salamân-u Absal gibi birçok aşk mesnevisinde yer alan çeşitli mekânların metnin kurgusuna katkıları ve sembolik değerleri ele alınmıştır.

Beşinci oturum Prof. Dr. Semih Ceyhan başkanlığında gerçekleşti. İlk tebliğ Doç. Dr. Rıza Bakış “Hallâc’ta Varoluşun Adı: Aşk”, İkinci tebliğ Doç. Dr. Fatih İbiş “Vücûd-i Kalbî: Aşk ve İman” başlığı altında gerçekleşti. Bu çalışma “Varlığı belirleyen şey varlık zeminidir.” fehvâsınca ‘fart-ı muhabbet’ olarak tanımlanan aşk ve ‘tasdik-i kalp’ olarak tanımlanan iman özelinde ‘kalp’ üzerinden ‘vücûd-i kalbî’ diyebileceğimiz yeni bir varlık alanına kapı aralamayı amaçlamıştır. Üçüncü tebliğ Doç. Dr. Seyithan Can “İnsan Açısından Allah Sevginin Ontolojik Temelleri” adıyla sunuldu. Metafizik bir varlık olan Allah’ın sevginin insan açısından ontolojik gerçekliği var mıdır? Allah’ın soyut bir varlık olması onun gerçek anlamda sevilmesine engellik teşkil eder mi? Allah’ı gerçek bir insana duyulan sevginin imkân dâhilinde olması için hangi argümanlar gereklidir? gibi sorulara bu tebliğde cevap bulunmaya çalışıldı. Son olarak Doç. Dr. Güldane Gündüzöz “Hallâc’dan Sühreverdi’ye Aşk ve Şehâdetin Yolculuğu” isimli tebliğini gerçekleştirdi ve beşinci oturum sonlandı.

Altıncı oturum sunumları İngilizce olarak gerçekleşmiştir. Bu oturum Dr. Öğr. Üyesi Cangüzel Güner Zülfikar başkanlığında yürütülmüştür. İlk olarak Prof. Dr. James Morris “Awakening to the Mystery of Love: Ibn ‘Arabi on the Realization (tahqiq) of God’s Lovingmercy” isimli tebliğini sunmuştur. İkinci olarak Prof. Dr. Omid Safi “Love is our Path, the Way of the Prophet”: Teachings from the Path of Love in Sufism isimli tebliğini sunmuş ve bu oturumda tamamlanmıştır.

İkinci günün son oturumu Doç. Dr. Yunus Akyürek başkanlığında yürütüldü. İlk konuşmacı Dr. Öğr. Üyesi Osman Nuri Karadayı Mecâzî Aşktan İlahî Aşka Geçişin Bir İfadesi Olarak “Leylasız Mecnun Olmak” isimli tebliğini sunmuştur. Bu tebliğde sûfîlerin mecazî aşka yönelik yaklaşımları “Leylasız Mecnun Olmak” deyişi üzerinden değerlendirilmiş ve bunun için öncelikle Bayburtlu Hicrani’nin konu ile ilgili yaklaşımı ortaya konulmuş, ardından aşk ve cezbe geleneğinde yer alan Yunus Emre ve Mevlana’nın yaklaşımları incelenmiştir. Böylece Leylasız Mecnun olmanın tasavvufî düşüncede neye tekabül ettiği ve imkânı irdelenmiş olmaktadır. Daha sonra Dr. Öğr. Üyesi Emine Erdoğan Marsak “İmam Rabbânî Ahmed Sirhindi’nin Kırk Hadisinde Aşk Anlayışı” ve Saadet Mammadova “Nizami Gencevi’nin Leyli ve Mecnun Mesnevisinde Dünyevi Aşkın İlahî Aşka Dönüşmesi” adlı tebliğleri anlatmıştır. Son olarak Mevlüt Mencük

“Hz. Musa’nın Rü’yet Talebinde İllâhî Aşk” isimli tebliğini gerçekleştirmiş aynı zamanda da devam eden sempozyumun ikinci günü tamamlanmıştır.

Sempozyumun son günü 26 Aralık 2021 tarihinde kapanış oturumları Üsküdar Üniversitesi tarafından Üsküdar Üniversitesi Nermin Tarhan Konferans Salonunda gerçekleşmiştir. İzleyici kabul edilmemiş izleyicilere çevrimiçi olarak yayınlanmıştır. İki oturum ve en son kapanış (değerlendirme) oturumu ile sempozyum tamamlanmıştır. Açılış konuşmasını Üsküdar Üniversitesi Rektör Danışmanı Cemâlnur Sargut hoca yapmıştır. Açılış tebliğini Prof. Dr. Reşat Öngören “Osmanlılarda Aşk-î İllâhî Anlayışının Temelleri” ve online olarak programa katılan Prof. Dr. Sinan Canan “İnsanın Manevi Ayarları” adlı tebliğleriyle konuşmalarını tamamladılar.

Birinci oturumun başkanlığını Prof. Dr. Emine Yeniterzi gerçekleştirmiş ve Aşk Yolunda Terkin Sembolü: Şeyh-i San’an” isimli tebliğini sunmuştur. Burada hikâyeden çıkarılabilecek sonuçlar ve tasavvuf şiirinde Şeyh San’an hikâyesinin ele alındığı hususlar üzerinde durulmuştur. İkinci olarak Dr. Öğr. Üyesi Omneya Ayad “Aşk ve Günahın Paradoksal İlişkisi: İbn Acîbe’nin *el-Bahru’l-Medid* İsimli Tefsirinde Aşk Yorumu” ve Dr. Öğr. Üyesi A. Eylül Yalçınkaya “*Mesnevî-i Mânevî’de Âşıklar Sembolizmi*” isimli tebliğleri anlatmışlardır. Son tebliğ Prof. Dr. İbrahim Baz’ın “Aşkın Kimyasına Dair: *Mem u Zin* Hikâyesinde Aşkın Boyutları ve Âşığın Eşikleri” isimli tebliğidir. Burada Mem- hikâyesinde aşkın halleri, aşkın ve âşığın halleri ve nihayet aşkın erdirici yönüne temas edilmiştir.

İkinci oturumun başkanlığını Prof. Dr. İbrahim Baz gerçekleştirdi. İlk olarak Prof. Dr. Fulya Bayraktar çevrimiçi olarak programa katıldı ve “Semiha Cemal Hanımın Aşk Felsefesi” isimli tebliğini gerçekleştirdi. Burada, Semiha Cemal Hanımın Aşk Felsefesi incelenmiş, bu felsefenin dayandığı ontoloji ve metafizik ele alınmıştır. Ayrıca bir aşk felsefesinin insanı taşıyacağı etige dikkat çekilmeye çalışılmıştır. İkinci tebliğ Doç. Dr. Ömer Osmanoğlu Aşkın Gündelik Tezahürleri” ve üçüncü tebliğ Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Bedirhan “Abdülgani Nablûsî’nin *Gayetü’l-Mahbûb* İsimli Eseri Bağlamında Aşk Tasavvuru” başlığı altında anlatılmıştır. Son olarak Dr. Öğr. Üyesi F. Cangüzel Güner Zülfikar “Aşk Medeniyeti: Vakıf Müessesesi ve Vakıf Kurma Kültürü” isimli tebliğ ile ikinci oturum tamamlanmıştır.

Kapanış oturumu Prof. Dr. Reşat Öngören hocanın başkanlığında gerçekleşti. İlk Tebliğ Prof. Dr. Nevzat Tarhan tarafından “Aşk dili mi? Acz, Fakr ihtiyaç dili mi?” başlığı altında anlatıldı. İkinci olarak Dr. Öğr. Üyesi Hatice Dilek Güldütuna tarafından “Sâmiha Ayverdi’nin Eserlerinde İllâhî Güzelliğin Müşâhedesi” başlığı adı altında konu ele alınmıştır. Üçüncü olarak Prof. Dr. Nimetullah Akın ve son olarak Ahmet Özhan ile oturum sonlandırılmıştır. Prof. Dr. Nimetullah Akın “Hz. Peygamberin Diliyle Sevginin Boyutları” başlığı altında şunlara değinmiştir: Hz. Peygamber Aleyhisselâm söz ve eylemlerini dikkatle okuduğumuzda onun sevginin birçok boyutuna işaret ettiğini ve sevgiyi hem birey hem de toplum açısından belli kategorilerde dile getirdiği görülebilir.

En alt kategoride sevginin selâmet (İslâm) boyutuna vurgu yapmış ve Müslümanı dilinden ve elinden kimsenin zarar görmediği kişi olarak tarif etmiştir. Daha sonra Emânet (İman ve İsar) boyutuna değinmiş ve mümin kişinin kardeşini sevmedikçe cennete ulaşamayacağına dikkat çekmiştir. Ahmet Özhan “Fesemme Vechullah Aşk” başlığı altında konuşmasını tamamlamıştır. Prof. Dr. Reşat Öngören, teşekkürlerini iletmiş ve Prof. Dr. Nevzat Tarhan, Prof. Dr. Nime-tullah Akın’a, Prof. Dr. İbrahim Baz’a ve Ahmet Özhan’a plaketlerini sunmuştur. Sempozyum, toplu fotoğraf çekimi ile sona ermiştir.

Hiç şüphesiz, bu kadar çok yönlü boyutuyla aşk konusunu müzâkereye açan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi’nin, ortaklaşa gerçekleştirdikleri “Mecazdan Hakîkate Aşk” ana temalı uluslararası nitelikteki bu sempozyumu gerçekleştirmeleri takdire şayan bir etkinliktir.

Serpil AYDIN (serpilaydn601@gmail.com)

Yalova Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Hadis, YALOVA